

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre . . .	12 .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 .			
Egészévre . . .	20 .			

ROSTA.

Csodákat olvashat kiki a mai lapokban a tegnapi ünnepről. Minden falu, minden város lobogó-diszt öltött, az utcák zászlók tengerében usztak, a tömeg hullámzott és lelkesedett és a hangulat általában rendkívül emelkedett, ünnepies volt. Satöbbi. Ez már régi szokás. Mindig így írta le az ujságíró március 15-ödikét; talán már nem is tudná megírni az — igazat.

Mert a valóság néha nagyon bántó.

Teszem azt Budapesten március 15-én hűsös, esős, esuf idő volt, csak itt-ottlógott egy-egy ócska, fakó zászló ázott szárnya, s bizony még külsőség is alig jelezte, hogy nemzeti ünnep volna vagy mi! Zörögtek a társzekerek, folyt az élet vásári hajszája, az érdekek tülekedése. Szóval hétköznap vala a javából . . .

De azért mégis inkább csak azt tessék elolvasni, ami a ragyogó ünnepről regél . . .

* * *

— Legyen vége a komédiának! — ezt mondta Tisza István november 18-án.

És vége lett a komédiának! és nagyon kellemetlen kimenetelű tragédia lett a folytatása.

Azóta hónapok multak el.

De most még sokkal aktuálisabb gróf Tisza híressé vált mondása. Mert most volna még csak igazán kívánatos, hogy legyen vége a komédiának!

Miesoda rut, lélektipró, nemzetesufoló, jogbecsmérlő, hebehurgia, méltatlan és gonosz komédia folyik most azzal a szabadnak alkotmányosnak, függetlennek gunyolt országgal!

Van azonban a komédiának mulatságos része is: az osztrák reixráthban ellenünk elhangzó sok beszéd. Az osztrák sógorok ugyanis el akarnak tőlünk szakadni vagy legalább is a maguk előnyére revidálni akarják a kiegyezési törvényt, mert 1867 óta Magyarország borzasztóan kizsákmányolta Ausztriát, úgy, hogy most már Ausztria a végső nyomorúságban tengődik, az osztrák-szipolyozó Magyarország pedig majd beleful a zsírjába! . . .

No ugy-e mulatságos ez a komédia?

* * *

A kormány nagyon olesó, csaknem ingyen burgonyát kínált az ország minden városának. Debrecennek persze nem kellett az olesó burgonya. A hivatalos irás, amit a

miniszter ur küldött, elkallódott valahol a főjegyző ur asztalán. De ha nem is kallódott volna el, csak nem alázta meg magát a Basahalmán belül született debreceni polgár ember azzal, hogy kapva kap az árvai drótos s a trencsényi üveges tótok eledelén!

Ide nem kell burgonya még ingyen se!

Hízen ország-világ tudja, hogy Debrecenben még a por is éltet, mert az is tele van zsirral! Az ember, ha éhes, egyszerűen nagyot köszön valamelyik ösmerősének s erősen meglóbálja kalapját a levegőben. Erre a kalap megtelik friss töpörttyüvel . . . és a debreceni ember jóllakik . . .

Váljik egészségire!

Hát ne panaszkodjunk, hogy a kormány olesó krumplijára csak aszengya a debreceni hatóság, hogy: Eb ura fakó!

A világ nyomorultjai.

— márc. 16.

Van egy ut, a melyen a világ nyomorultjai mind összetalálkoznak. Ez az ut az ujságok feketével kipontozott sok millió oldalnyi útja. Mintha ki volna adva a jelszó: világ nyomorultjai egyesüljete. Egyesülnek. Mind a föld kekségének a szenvedői. Az ártatlanul elítéltek, az örültek házába csukottak, a harcra heverő orosz sebesültek és a japán sebesültek, a romániai zsidók és Ellis Island magyar rabszolgái. Minden szenvedés elindul és minden szenvedésből eljut valami a világot átszelő, nagy utig, az ujságoldalakig. Mi nem hangoztattunk jelszót. Csak most utánozza a márciusi strófa a szociálistákét: Világ proletárjai egyesüljete -- mondták. A proletárok pedig — egy osztály, egy társadalmi csoport, az emberiség egy kicsi része — még nem egyesültek, de egy folyamban, egy árban együtt vannak, együtt usznak már a világ nyomorultjai.

Nem hivta őket senki és nem szervezik sehol a szenvedéseket, a semmi-féle osztályt, semmi rangot meg nem különböztető, el nem kerülő fájdalomkat. Sőt szoritják, nyomják vissza a négy fal közé, a sötétségbe. A hatalom, a hivatalos komolyság, a sajtó maga szoritja visszafelé. Az ár pedig áttör minden korlátot és Párisban, London-

ban, Budapesten, Tokióban és Debrecenben az ujsághasábok telve vannak az ember kálváriájának ezerféle történetével. Minden, a mi eddig rejtve maradt, a mi nem jutott el a potentátok asztaláig, a nagy ítélőszék, az emberi szocietás elé, most hamar kibukkan a sötétebből. Rátalál az utra, a hol számtalan társával egyesül, bejárja a világot és nem hangzik el az üldözöttek, az elnyomottak jajszava eredmény nélkül.

Ha valamikor másnak indult is, ha néha másnak látszik is, a sajtó ma a maga rengeteg, szédítő eszközeivel a világ nyomorúságát gyűjti, tereli egytűvé fotografálja őt világrésznek. Nem érdem ez és nem megdicsérendő Csak konstatálni kell. Ha maguk az ujságok nem akarnak, ha az ujságírók gonoszak és a sötétség emberei volnának a kor megcsinálja mégis a maga képére a nyomtatott papírt. Ez a papiros visszatükrözi az egész világ életét és megmutatja, hogy messzi, sok ezer kilométerre hány emberéletet oltott ki a japán bomba és hányat az éhínség. Beszámol a cárról, a kit az örülés kerülget, az indiai gyarmatok megkínzott feketéiről és a többi szánandó szenvedőről. Az ország koldusairól és a város koldusairól. A bus szenzációkról, a melyek mellett eltörpül a nászról és a bálról szóló hirdás. Csak olvasni kell tudni: az ujság az emberi fájdalmak hü és gyors kifejezője, az ujság némán és garoskodás nélkül is örökös figyelmeztető, hogy kevés vigadó mellett sok millióan sirnak, hogy az emberiségnek, szemben a fájdalom özönével, óriási feladatok neheznek a vállaira.

Az ünnepet nehéz dátumhoz kötni. Ott van ünnep, a hol a szívek megdobannak egyszerre és egy érzés megérinti a lelkeket. Tegnap a sajtószabadság ünnepe volt. Vajjon érezte-e mindenki, hogy a sajtó valóban szabad és ismét nem a maga jeles, vagy dicsérendő volta miatt, hanem felette álló elmék, a modern zsenik segítségével szabad e hazában és szabad e haza felett? Szabad mindenütt, keresztülhálózván a világot. Szabad itt, a hol nemes lélekkel több mint fél századdal ezelőtt elismerték a szabadságot és szabad, a hol még divatos a cenzor fekete

Jó cipőket olesón csakis *Stück & Ede* cégnél lehet venni DEBRECEN, Piac-u. 22 Kistemplommal szemben.

festékje. A sajtót csak itt-ott lehet megkötni, csak ideig-óráig lehet elnémitani a szenvedés szavát. Azután valahol, valamikor csak kitör a jaj és nincs cenzura, nincs despotizmus, a mi elnyomja. Mert a hol nincsenek jogok, ott bombát vetnek. És a rendőrökkel, cenzurákkal teli Oroszországon át mi néhány óra alatt megtudjuk a munkások vére hullását.

Nem a sajtó ereje ez, hanem a kor ereje. A villamosságé, a táviróé és a telefoné. Ez az igazi felszabadító, ez az igazi utja, el nem fojtható, végkép be nem tömhető forrása a sajtószabadságnak.

És az igazi sajtószabadság tulajdonképpen az emberiség szabadsága, a melyben egyesül, együtt van az egész világ!

Március 15.

A márciusi enyhe szellő kicsalta Debrecen város közönségét az utcára, hogy részt vegyen a Szabadság, Testvériség és Egyenlőség emlék ünnepén, amit a főiskolai ifjuság rendezett.

A tavaszi napfényvel elérkezik a magyar szabadság hajnalhasadásának napja is és ősz Debrecen városa, mely oly nagy szerepet játszott a nagy időkben, mely tanúja volt Kossuth Lajos nagy munkájának; ünnepnapot ül minden március 15-én és fellobog a nép ezrei lelkében a hazaszeretet lángja.

A tegnapi lefolyt ünnepségekről a következőkben vagyunk részletes híradással:

A ref. templomokban.

Már reggel 7 órakor az ev. ref. egyház minden templomában hazafias könyörgés szállt fel az Eg Urához március idusán. — A márciusi nagy napok által megszentelt emlékü nagytemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a kistemplomban: Kolozsvári Mihály s. lelkész, az újtemplomban: Szele György lelkész, az Ispotály templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész imádkozott.

Az ifjuság ünnepe.

Az ünnepség a kollégium által rendezett s a történelmileg is szent emlékü főiskolai oratoriumban tartott ünnepelkezéssel kezdődött.

Jelen volt ez ünnepen a kollégiumi tanári kar, ifjuság, a városi közönség nagy számban és a 48-as honvédek tépett zászlójuk alatt. Az ünnepély a főisk. kántus énekével kezdődött, mely után gyásza miatt távol levő Csiky Lajos theol. tanár beszédét olvasta fel Kolozsvári Mihály segédlelkész, utána Bagossy Kálmán joghallgató remek szép alkalmi versét szavalta igen szépen, nagy hatással Gönczy Béla hittanhallgató, mely után az ifjuság énekelte a Szózatot.

Délután 2 órakor kezdődött a főiskolai ifjuság ünnepélye.

Az ifjuság ünnepének első része a kollégium csarnokában levő Petőfi szobornál folyt le nagyszámú közönség jelenlétében.

A Petőfi-dalkör énekelte Hubertól a Honvédek csatadalát, azután B. Kiss Pál joghallgató szavalta nagy hatással a Talpra magyart, mely után Kiss Endre joghallgató tartotta meg a nagy idők emlékezetéről s benne a magyar Tyrtausz-ról alkalmi s szép hazafias beszédét, mely után a Petőfi-dalkör nevében, mint annak alelnöke: dr. Varga Lajos ügyvéd koszorúzta meg igazán szép szavak kíséretében a legnagyobb magyar dalnok: Petőfi szobrát. A Talpra magyart hangjaival végezték az ünnepet.

Petőfi-szobrától a kollégium udvarára vonult az ifjuság, hogy elődeitől vett szép szokás szerint itt is ünnepeljen. A főiskolai kántus énekelte itt a „Hymnus-t” s ezután H. Kiss Pál joghallgató tartotta meg haza-

fias hévvel, remek emlékbeszédet. Majd az az ifjuság költőjének, Vályi Nagy Gusztávnak, alkalmi költeményét szavalta nagy hatással Szilágyi Dezső joghallgató

Ezután ismét a főiskolai énekkar énekelte a „Nemzeti dalt”. A kollégium udvaráról a kollégium előtt levő Szabadság-szobor körül gyűlt össze az ifjuság, melyhez csatlakozott itt is még növekedett számban az érdeklődő hazafias közönség.

Itt a Munkás dalárda énekelte Huber Riadóját. Ezután Kuthy Sándor joghallgató alkalmi költeményét szavalta igen szépen Göbel Károly joghallgató. Az emlékbeszédet Kocsis János hittanhallgató tartotta. Igen szépen kidolgozott és előadott hazafias eszmékkel telt beszédben az aktuális politikai helyzetről is szólt.

A beszéd után a Kossuth dalkör énekelte a Kossuth indulót.

A nagyszámú közönség ezután a városháza elé vonult, élén az ifjusággal, ahol már várta a honfiai szerelem igéit, lángra gyújtó szavait az ott gyülekezett több ezer főnyi tömeg. Itt a városi dalárda énekelte a Hymnust, mely után Adorján István joghallgató tartotta meg hatalmas, messze hangzó hangon szép beszédét, amely után az ifjuság első szavalója: Vargha Antal hittanhallgató szavalta el oly fényes hatással a „Nemzeti dalt”, hogy az ember vissza álmodta magát a nagy napokba, oda, hol ezelőtt 47 évvel az épen ily koru Petőfi ajkairól hangzott: „A magyarok istenére esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

Iskolai ünnepségek.

Az állami főreáliskola tíz órakor ünnepelt. Az iskola feldíszített tornatermében gyűlt össze a tanári kar a teljes számú ifjusággal. A fényesen összeállított műsor legkimagaslóbb pontja volt az országosan ismert tanárnak, dr. Kárdos Albertnek hazafias beszéde.

A debreceni felső kereskedelmi iskola ünnepélye különösen jól sikerült. A hatalmas dísztermet zsúfolásig megtöltötték a növendékek és a szépszámu vendégek. A 12 pontból álló szép műsor és a Szózat éneklésével véget ért a hazafias ünnepély.

Ugyancsak a kereskedelmi iskola dísztermében volt 11 órakor a polgári fiúiskola ünnepélye is. A hazafias tanári kar több tagja és néhány növendék tartottak felolvasást.

A róm. kath főgimnázium is méltóképen vette ki részét az ünnepből. Lelkes, szép ünnepélyt tartott délelőtt a díszteremben, melynek ügyesen összeállított műsorában nem egy-két szám valóban művészi volt.

Nagyon sikerült volt a Svetits-intézet délelőtti ünnepe. A lelkes honleánykák a hazaszeretettől lelkesülve élvezték végig a remek szavakat és énekszámokat. A Honfi dal fejezte be a szép lelkes ünnepet.

Az izr. elemi iskola kis tanulóinak is szépen sikerült az ünnepélyük. A 18 pontból álló műsor minden pontját nagy tetszéssel fogadták a jelenlevők.

Az ág. ev. elemi iskolában rendezett ünnepélyt is az a közvetlen, bájos kedvesség jellemzi, melyeket a kicsinyek ünnepein látunk, amikor a hazáról, a szabadságról, beszélnek, hallanak a kigyúlt szemű kisdedek.

A református elemi iskolák valamennyijében szebbnél-szebb ünnepélyek voltak. A hazafias tanítók gondoskodtak díszes módon arról, hogy a jövő népe, a kicsinyek tudják meg, hogy március idusa a szabadság napjának felkeltét jelenti.

A debreceni m. á. v. műhely egyetértés dalköre március 15-iki hazafias ünnepségeinek méltó befejezése volt a vasut éter-

mében rendezett estélye, melynek megnyitóját Pogány Armin egyleti alelnök, a negyvennyolcas dícső eszméknek örök életét, azok társadalom összeforrasztó hatását eszettele s rámutatott arra, hogy a törekvő magyar iparos, a magyar haza felvirágzásában találhatja meg a saját boldogulását. A műsor különben változatos és gazdag volt. Különösen ki kell emelni a műsor legkimagaslóbb számát a Podolszky Margit k. a. által szerzett s előadott Március 15-én című melodramát, melynek megragadó részleteit igaz érzéssel s mindenkit magával ragadó hévvel adta elő. Igen sikerült Csomor Béla szavalata. A műsorban többször nyílt alkalm a dalkör, mint a zenekarnak a tőlük megszokott sikeres előadással a közönség egész figyelmét lekötöni. — A műsor után társasvacsera és tánc volt.

Nagyszabásu, sikerült Március 15-iki ünnepélyt rendezett a kollégiumi tanítóképezdei ifjuság a díszteremben. A nagyterem zsúfolásig megtelt lelkes közönséggel. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja volt Baresa János dr. megnyitó beszéde. Ügyes volt a Jámor Lajos Emlékbeszéde, Dávid Sándor s a Reke József szavalata. Sok tapsot kapott a Zenekar is.

A Dóczy intézet. Rendkívül kedves ünnepélyt rendeztek a Dóczy intézet növendékei nemzeti újjászületésünk évfordulóján az intézet dísztermében. Intelligens közönség hallgatta végig a remekül összeállított műsort, melyben szavalt, énekszám, emlékbeszéd, zeneszám, mind mind kiváló sikerrel peregtek le.

Dalkörök és egyletek ünnepélye.

A Petőfi dalkör este 8 órakor társasvacserával és táncal egybekötött hazafias ünnepélyt rendezett a Bika nagytermében, melyen nagyszámú közönség vett részt. Az estélyt Magyar testvérek zenekara nyitotta meg, néhány magyar nótával, azután a dalkör énekelte. Komlóssy Arthur a kör elnöke tartott nagyhatású beszéde után ismét a dalkör énekelte. Majd Dr. Varga Lajos szavalta el gyönyörűen Petőfi Ledölt szobor című költeményét. A műsort a dalkör éneke zárta be, mely után társasvacsera volt és tánc. Az ünnepélyen jelen voltak az agg honvédek, a városi tanács képviselőiben Király Gyula és Konez Akos, a függetlenségi kör képviselőiben pedig: Herceg János.

A Kossuth Lajos asztaltársaság a Debrecen sörcsarnokban rendezett kitűnően sikerült hazafias estélyt, melyen a közönség nagy számban jelent meg. Magyar Testvérek zenekarának nyitánya után Kaliczky Ernő a Talpra magyart, Kréh Vilmos pedig Takács, Március 15-ike című költeményét szavalta el lelkesedéssel. Karacs Imre néhány magyar dal előadásával ragadta tapsokra a hallgató-ságot. Fodor Lajos Csonka koldus című költeményét szavalta. Dr. Révy Nándor lelkes beszéd kíséretében leplezte le Kovács János akadémiai festő által festett és ajánlóképzett képet, mely Kossuth Lajost fiatal korában ábrázolja. Krémerné, Hegyi Lili és Iványi Antal, a közönség tapsaitól kísérve adtak elő néhány magyar dalt. Csiky László Petőfi a Hortobágyon, című melodráma előszaválásával emelte a fényes műsort. Az énekszámokat Huber Miksa karnagy kísérte a tőle megszokott művészi előadással. — Hangverseny után tánc volt, mely Kiss Gyula zenekarának hangjai mellett a reggeli órákig tartott.

A kereskedő ifjak társulata a Kereskedelmi akadémia dísztermében rendezett tegnap este 9 órakor hazafias estélyt, díszes közönség jelenlétében. A terem ezuttal szűknek bizonyult. A hazafias estély műsora a következő volt: Nyitány. Magyar testvérek

zenekara által. Szózat. Előadta a Dalkör Ünnepe beszéd. Tartotta Sinka Sándor, Alkalmi óda. Vályi Gusztávól. Szavalt Szilágyi Dezső II. éves joghallgató. Talpra magyar. Előadja a Dalkör. Hazafias dalok. Előadja: Hajnal József a dalkör tagja. Szabadság. Petőfítől. Szavalt: Varga Antal I. éves hittanhallgató. Himnusz. Előadta a Dalkör. A hazafias estély után az Angol királyné éttermében társas vacsora volt, melyen számtalan felköszöntő hangzott el.

A nagy válság.

— márc. 16.

Addig a míg a király ujjában nem hívja meg politikusaink valamelyikét, fordulat a politikában nem várható. De maga a meghívás sem jelenti, hogy a fordulat közvetlen közelében van és helyesen ítélték meg a helyzetet azok a politikusok, a kik a királytól jövet azt hajtogatták, hogy a válság hosszú tartamu lesz.

A válság hosszú elhúzódását jobbról is, balról is aggasztónak vélik, de tisztán belügyi szempontból, azon az alapon, hogy exlex-ben vagyunk és az adók nem abban a mértékben folynak be, mint az ez előtt való exlex idejében, és így fokozottabb mértékben kell majd a készpénzkészletekhez nyulni, ha azt nem akarjuk, hogy az állami gépezet működését felmondja.

Hogy ez a hosszú válság mikor éri el tetőfokát, ahhoz hozzávetőlegesen sem lehet hozzászólni. Vannak, a kik azt állítják, hogy mindaddig, a míg az ujoncbehívás dolga az elintézését nem sürgeti, a mi majd szeptember végén következik be. Ha pedig a szövetség baloldal most április 4-én, a mikor a képviselőház ülést tart, a válság körül nagyobb vitát szándékozik indítani, abban a pillanatban királyi leirattal elnapolják a Házat és mindaddig nem is nyílik meg, a míg a kedélyek le nem csillapulnak. Ha pedig ez bekövetkeznék: ez sokak és épen a legjobb vélemények szerint már a nem is leplezett abszolutizmus erőszaka lenne, melyre végzetes feleletet adna a nemzet. De a felelet nem a nemzetre, hanem a dinasztíára válnék végzetessé.

De még a helyzetet sötétnek látók sem akarják komolyan elhinni, hogy Bécs minden józanság nélkül ugorják bele a veszedelembé.

Valószínű, hogy a rémitgetés, a titkos kártyakeverés mind arra való, hogy a nemzet puhuljon, az ellenzéki szövetség pedig felbomoljék.

Andrássy bécsi utja.

Napok óta keringett az a hír, hogy Andrássy Gyula ma délelőtt megjelenik a királynál. A tegnapi esti lapok ezt már határozottan állították, mint befejezett tény.

A legilletékesebb forrásból jelenthetjük azonban, hogy Andrássy ma nem jelenik meg a királynál, sőt egyelőre egyáltalán nem hallgat ki politikusokat a király.

Épp úgy alaptalan az a megint kivastagbetűzött hír, hogy a király Ferenc Ferdinánddal együtt legközelebb Budapestre jönne. Anyi bizonyos, hogy a helyzet nagyon válságos!

A képviselőház bizottságaiból.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága e hó 20-án délelőtt 10 órakor az elnöki irodában ülést tart.

Az igazoló bizottságok közül az I. e.

III. e hó 18-án délután 4 órakor; a IV. délután 5 órakor és a VII. délután 3 órakor ülést tart, melyen tárgyalás alá veszik a sorsolás útján hozzájuk utasított, kifogásolt mandátumokat.

A VII. bíráló bizottság Gulner Gyula elnöke alatt Radisics Jenő kifogásolt mandátuma ügyében e hó 10-én tartott ülésében végzést hozott, melyben az e hó 18-án délután 3 órakor a II. osztályu bizottsági teremben tartandó tárgyalásra megidézi Meszkin Rafael és társai vingái lakosokat, mint panaszlókat és jogi képviselőjüket, Ragályi Lajos ügyvédet, ugyszintén a panaszszal megtámadott mandátum tulajdonost Radisics Jenőt s azokat is megjelenésre hívja fel, kik a megtámadott mandátumot védeni akarják. A végzést Gulner Gyula elnök írta alá.

A főrendiház bizottságaiból.

A főrendiház gazdasági bizottsága ma délután fél 6 órára hirdetett ülését, közbejött akadályok miatt, márc. hó 16-án, csütörtök délután fél 5 órakor tartja meg.

A főrendiház igazoló-bizottsága ma délután 5 órára hirdetett ülését közbejött akadályok miatt márc. 16-án, csütörtök délután 5 órakor tartja meg.

Német nevű magyar nemesek.

Ami sokak szemében visszatetszést szült, hogy az utóbbi időben hetvenhárom német nevű ember kapott magyar nemesiséget, azt szévá tették a fővárosnál. Magyar nemes embernek, — legyen magyar neve is, jelentette ki dr. Havass Rezső, a tegnapi tanácsülésen, — ugyanazt, amit mi is követeltünk pár héttel ezelőtt és azóta is több cikkünkben.

Ohajtandó, hogy a mozgalomnak fogantja is legyen. Mert az igazán szegény, hogy a magyar nemeseknek még a nevük se legyen magyar!

Meszlényi püspök halála.

— márc. 16.

Nagy gyász van a katolikus egyháznak, Meszlényi Gyula szatmári püspök, aki már hónapok óta beteg, mint egy Szatmárról érkezett távirati tudósítás jelenti, az elmúlt éjjel 10 órakor meghalt. — Halálát a város összes templomaiban harangzugással jelezték. A középületekre kitűzték a gyászlobogót. Az elhunyt főpapot tegnap délelőtt helyezték ravatalra.

A püspök esti 8 órától fogva, a midőn kissé magához tért, haláláig eszméletlen maradt. Mielőtt a katasztrófa beállott, a püspök egyet sóhajtott és a körülötte lévő orvosok konstatálták a halál beálltát. — Az elhunyt főpap életrajzi adatait az alábbiakban foglaljuk össze.

Meszlényi Gyula, szatmári püspök, született Velencén, 1832. január 22-én, jómódu közbirtokos szülőktől. Elemi és középiskoláit Pécsen és Székesfehérváron, teológiai tanulmányait pedig a bécsi Pázmány-intézetben végezte. Pappá szenteltetett 1854. július hó 27-én, mint a nagyszombati konviktus tanulmányi felügyelője és főgymnáziumi tanár, Seitovszky primás által. 1857-ben a primási udvarba került, honnan 1886. február 10-én a komáromi plébániát nyerte el. — Innenről gyorsan emelkedett. 1869. június 12. Szt. Mórról nevezett apát, 1881. november 6. esztergomi kanonok és papneveldei rektor, 1887. október 17. szatmári püspök. Mint püspök egyébiránt visszavonultan élt s a napi

politikába csak akkor avatkozott, mikor főpásztori kötelességei ezt multhatatlanul megkivánták. Meszlényi az irodalomnak bőkezű mecénása volt sőt maga is írt néhány kisebb munkát.

*

Tegnap este szatmári tudósítónk a következőket táviratozza nekünk:

Szatmár, március 15. Ma reggel már az ország minden részéből mintegy 300 részvétlívrat érkezett. Az udvari papság külön táviratban tudatta a püspök halálhírét a vatikánál és kabinetirodával. A püspöknek az volt az utolsó óhaja, hogy ne helyezzenek koporsózára koszorút, de ha mégis küldenének koszorút, az csak élővirágból legyen, ne pedig művirágból. Holttestét nem a székes-egyházban, hanem a temetői kápolna kriptájában temették el. A szatmári káptalan ma értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a gyászszertartás végzésére Bubicz Zsigmond kassai és Várossy Gyula székesfehérvári püspököt kéri föl. Ma délelőtt bontották fel az elhunyt főpásztor végrendeletét, mely szerint általános örökösévé az egyházmegyét nevezte meg, továbbá több mint egy millió koronát hagyott a szatmári jótékony intézeteknek, a főpap holttestét felboncolták. Pertik Ottó dr. egyetemi tanár e célból ma Szatmárra utazott. A holttestet a székes-egyházban fogják felravatalozni, a hova a közönséget szombaten bocsátják be.

NAPI HIREK.

— **Reggeli istentiszteletek.** A mai naptól fogva az ev. ref. templomokban a reggeli istentiszteletek nem 8 órakor, hanem 7 órakor fognak tartatni.

— **Szmrecsányi nagyvárad püspök** egészségi állapotáról a lapok állandóan a legsötétebb híreket közlik. Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk arról, hogy ez a híresztelés igazán a lehető legmesszebb menő tuizás, a melynek komoly alapja egyáltalán nincs. Nem bocsátkozunk ezeknek a tuizásoknak az ismétlésébe, egyszerűen csak elmondjuk Nagyvárad érdemes püspökének egészségi állapotáról azt, a mi egyedül igaz. Szmrecsányi nagyvárad püspök mai gyöngékedése egy tavalyi influenzából származik, a melynek muló utókövetkezményei ellen az utóbbi időben gyógykezelést vett igénybe. Eddig budapesti lakásán ápoltatta magát, később azonban az István-uti szanatóriumba megfelelőbben használhatja, mint magánlakásán. A mióta a fővárosban tartózkodik, egyetlen napig sem feküdt s azonképpen nem kell feküdnie a szanatóriumban sem. Ellenben muló baja mellett naponta fogadja látogatóit és ugyancsak naponta hosszú sétákat tesz titkárja kíséretében a városligetben. A midőn Nagyvárad népszerű püspökének egészségi állapotáról megírjuk ezeket az igaz adatokat, ugyanakkor annak az alapos reményünknek adunk kifejezést, hogy a tulzott híreket mihamarabb maga a püspök fogja megcáfolni teljes felgyógyulásával.

— **A képviselőválasztók összeírása.** Az összeíró küldöttség, mely a képviselőválasztásra jogosultakat írja össze, e hó 22-én kezdi meg működését.

— **A budapesti egyetemi ifjuság ünnepe.** A budapesti egyetemi ifjuság a szabadság felvirradásának napján tegnap délelőtt régi hagyományához híven nagy-

szabásu hazafias szép ünnepélyt rendezett a Vigadó nagy ítermében, melyet ez alkalomból nagyszámú közönség töltött meg. Az ünnepély gazdag alkalmi műsora méltóan a nagy nap eseményeihez volt összeállítva. A hazaszeretet megnyilvánítására, a magasztos multa emlékeztetett a fényes műsor valamennyi száma, lelkes hangulatot kelteve és a legnagyobb sikert aratva.

— **Csalás tizkoronással.** A mult hónap végén bocsátották ki a szép, szivárványos színű új tizkoronásokat s vannak emberek, akik már láttak ilyen barátságos külsejű bankókat, sőt talán bírnak is belőle néhányat. Az új papír pénz jegyek alkalmasak arra, hogy pénzhamisító körökben kínos megdöbbenést keltsenek, mert bár pénzhamisításhoz tényleg nem értünk, még is úgy nézzük, hogy ezeket már csakugyan nehéz hamisítani. Mindazonáltal visszaadni lehet velük, különösen míg nagyon újdonság számba mennek, mint ahogy a követés példája mutatja. Hajós Gyula böszörményi gazdaember egy mérő bükkönymagot hozott magával a debreceni gabonapiacra és azt eladta egy újvárosi fuvarosnak 7 forintért. A fuvaros megkérdezte tőle látott-e már új tizest, amikor az azt mondta, hogy még nem látott, elővett egy új tizkoronást és átadta neki. A gazda megnézte s visszaadott belőle 3 forintot. Azután megkérdezett egy mellette állót, hogy jó pénz ez, atyámfia? jó ám, felelte a kérdező — csak volna belőle vagy egy nyalábbal. A gazda megnyugodott, de később a koresmában megint elővette, nézegette s megkérdezte a koresmárost, hogy jó-e hát csakugyan az a tizes? A koresmáros erre azt felelte, hogy jó, csak hogy tizkoronás. Nyilvánvaló, hogy a felvilágosítás után a gazda kárvalottnak érezte magát 5 forint erejéig, káromkodni kezdett s fölkereste a fuvarost, adja vissza az öt forintját, az azonban azt válaszolta, hogy most már semmi köze az esethez. A gazda erre csalásért följelentést tett, csatolván a 10 koronást, mint bűnjelét.

— **Krivány fogva marad.** Aradról írják nekünk: Krivány János, minthogy büntetése kétharmadrészt elszenvedvén, kérést adott be az aradi királyi ügyészség után a felügyelő-bizottsághoz, hogy feltételelesen szabadlábra helyezze. A felügyelő-bizottság nem véleményezte Krivány kérelmének teljesítését.

Meszlényi Antal királyi ügyész ellenzte a feltételes szabadlábra helyezést és pedig mert Krivány mint fogoly feyvelmileg két ízben is büntetve volt azért, hogy levelet küldözgetett ki nevének, melyben intézkedéseket tett, hogy ékszerai miként lennének elvonhatók a bírói eljárás alól. A bizottság ennél fogva a maga részéről nem véleményezte Krivány János kérelmének teljesítését először a királyi ügyész által felhozott indokokból, másrészt azért sem, mert cselekménye annak idején annyira fellázította a közvéleményt, hogy most feltételes szabadlábra helyezése bizonyára klvinná a közvélemény ellenvetését és ellenkezését a büntető igazságszolgáltatással.

— **Amerikai tengeri Fiumében.** Fiuméből jelentik: Az amerikai tengeribehozatal mindmáig nem csökken. Most újabban ismét négy nagy hajórakomány tengerit várnak Argentínából. Március hó közepére várják az Austro American Eros nevű hajóját, amely Észak-Amerikából hoz tengerit. Üzleti körökből vett értesülés szerint a tavasz és nyár folyamán Észak-Amerikából is jelentékeny tengeriszállítványok fognak érkezni Fiuméba.

— **A szerzetesek életkora.** A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az átlagos lagmagasabb kort a szerzetesek érik el, ami tekintve nyugalmas és gondtalan életüket, természetes is. Annak a nemrégiben meghalt négy trappista-barátnak az életkora, akik mint egy misszió tagjai az ausztráliai szigeteken hirdették az Isten igéit, 332 esztendővel tett ki, vagyis átlagos életkoruk 83 év volt. Az egyik 85 évet élt és 51 év óta volt szerzetes, a második 91 éves korában

halt meg s 68 esztendőt töltött a klastromban, a harmadik 81 éves volt és 48 évvel ezelőtt szentelték fel pappá s végül a negyedik 75 évet élt és 24 éves korában tette le a szerzetesi fogadalmat. A szerzetesek s különösen a trappista-barátok hosszú életének titka igen egyszerű. Szigorú spártai módon élnek, a napnak egy óráját sem töltik tetlenül, maguk végzik a legközségesebb munkát is, fát vágnak, kertet művelnek stb. étkezésükben mértékletesek s a lefekvés és fölkelés óráját szigorun betartják. A trappista-barátok naponkint 2 óraker kelnek s papi teendőik elvégzésére 11 órát áldoznak, míg a többi idejüket közönséges munkákra fordítják. Betegség vajmi ritkán fordul elő köztük s a legtöbben végelgyengülésben halnak meg.

— **Csiky Kálmán meghalt.** Lapunk előző számában röviden megírtuk, hogy Csiky Kálmán műegyetemi tanár, udvari tanácsos Budapesten meghalt. Hatvankét esztendőt élt s agyszélhűdés érte s ez okozta halálát. Mindhiába volt felesége s orvosa önfeláldozó ápolása. Halálát feleségén, Gönczy államtitkár leányán kívül két fia és testvéröccse, Csiky Lajos debreceni theologiai tanár gyászolja. Debrecenhez a testvéri köteleken kívül az az emlék is tüzte, hogy itt járt iskolában. Kiváló ember volt és jeles tudós. Temetése tegnap ment végbe Budapesten nagy részvét mellett.

A bucsuztatót Petri Elek első lelkész mondta, míg a József műegyetemi tanári kar nevében Lázár Pál, a gépészmérnöki szakosztály dékánja, országgyűlési képviselő tartott emlékbeszédet. A halottat a Kerepesi-ut melletti sírkertben helyezték örök nyugalomra. A királyi-József-műegyetem tanárai Illosvay Lajos dr. udvari tanácsos, prorektor elnökletével rendkívüli ülést tartottak melyben melegen parentálták el a kiváló kartársukat.

Életrajzi adatai ezek: Csiky Kálmán Kenderesen született 1843-ban. A középiskola elvégzése után Debrecenben böceleletet, teológiát és jogot hallgatott. 1865-ben külföldre ment és a berlini és a heidelbergi egyetemen töltött egy-egy félévet. Azután beutazta Németországot, Hollandiát, Franciaországot és Svájcot. Hazatérvén, Gyömrőn Teleki Sándor gróf fiának lett a nevelője. Beiratkozott a budapesti egyetemre és letévé a jogi doktorátust, 1870-ben a budapesti református főgimnáziumban a latin nyelv és irodalom tanára lett. Ebben a minőségben tizenöt évig működött. Időközben az egyetemen magán tanára lett a magyar magánjognak. 1881-ben a műegyetemen a magyar közigazgatási és magánjog rendes tanára lett. Országgyűlési képviselő is volt: 1881-től 1884-ig Sepsiszentgyörgy városát képviselte az országgyűlésen. Tagja volt a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond-társaságnak és a budapesti református egyház tanácsának. Irodalmi téren is érdemes munkásságot fejtett ki. A német-francia haretérről tudósításokat küldött hazai lapoknak, számos tanulmányt írt különféle folyóiratokba, több jogi szakönyvet írt néhány idegen munkát magyarra fordított. Nevezetesebb munkái! A magyar alkotmánytan és jogi ismeretek kézikönyve; A hazai alkotmány és jogismeret alapvonalai; A magyar állam közigazgatási joga; Magyar alkotmánytan népiskolák számára. Fordításai: Chateaubriand: Atala; Brissier Gaston: Cicero és barátai; Thierry Amadé: A római birodalom képe Róma alapításától kezdve a nyugati császárság végéig.

A család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalommal tudatjuk felejtethetetlen férjem, jó édesapánk Alsócsernátoni Csiky Kálmán jog- és államtudor, udvari tanácsos, műegyetemi nyilvános rendes és tud. egyetemi m.-tanár, a székesfővárosi törvényhatósági bizottság s az ev. ref. egyháztanács tagja, volt országgyűlési képviselő stb. stb. folyó hó 13-án, élete 63-ik évében, agyszélhűdésben, rövid szenvedés után történt váratlan, gyászos elhunytát. — Aldott emlékü hslottunk hült tetemei folyó hó 15-én délután 3 óraker a gyászházban

(Üllői ut 16—b.) történt ev. ref. egyházi szertartás után a kerepesi-uti temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1905. március hó 14-én. A fenkölt, jólélek és nemes jellem emléke legyen áldott: A nagyszámú rokonság nevében is: Özvegye: Alsócsernátoni Csiky Kálmánné, szül. sebessi Gönczy Etelka. Gyermekai: Kálmán, László, Árpád; Anna, Erzsébet és Etelka.

— **Uj állati összeírás.** A földművelésügyi miniszter új állatösszeírást rendelt el, amelyel az idei tavaszon fognak végrehajtani. Az új állatszámolás azért vált szükségessé, hogy a takarmányhiánynak állatállományunkra gyakorolt hatásait lehessen kipuhatólni. Bizony alighanem szomorú adatok kerülnek majd napfényre, mert tavaly ősz felé, amikor már úgy látszott, hogy az aszály pusztításait az időjárásnak már semmiféle jobbrafordulása jóvá nem teheti, akkor a gazdák, különösen pedig a kisgazdák az ország minden részében tömegesen vitték állataikat a vásárra s a külföldi állatkereskedők bizony potom áron válthatták a magyar marhátmagukhoz. E szomorú kép teljességét az új állatösszeírás adataiból fogjuk magunknak megkonstruálhatni.

— **A nyugdíjellenőrző bizottság ülése.** A nyugdíjellenőrző bizottság ma d. u. négy óraker ülést tart.

— **Zilahy és a János vitéz szerzői.** Az aradi színház igazgatója a mult év novemberében, amikor a Király-színházban nagy sikert aratott a János vitéz, fogta magát és nagy reklámmal és hűhóval hirdetni kezdte, hogy minden más színpadot megelőzve ő adhatja elő először vidéken a János vitézt.

Elő is adta a János vitézt, csak hogy nem az igazit, hanem Gaál Mózesnek egy ilyen című régi mese darabját, mely a gyermekszínházaknak műsordarabja. A budapesti szerzőket bántotta egy kicsit a dolog, de nem szóltak semmit: jégre tették a haragjukat.

Most az igazi János vitéz előadására készül az aradi színház. Zilahy Gyula igazgató, hogy a preimer érdekességét növelje, udvarias levélben meghívta a két szerzőt: Bakonyi Károlyt és Kaecsh Pongrátot a bemutatóra. A szerzők elérkezettnek látták az időt a revánsra és a következő válaszokat küldték az aradi színház igazgató meghívására:

I. Kedves direktor ur! Öszintén köszönöm szíves meghívását, de sajnálatomra kérésének nem tehetek eleget. Én ugyanis elvből csak premiérre szoktam elmenni. Tekintve, hogy a János vitéz az aradi színházban csak repriz, elvemhez hiven nem lehet jelen az előadáson. Kiváló tisztelettel: Bakonyi Károly.

II. Mélyen tisztelt igazgató ur! Meghívása fölötté megfiztetel. A premiérre azonban szerénységből nem mehetek el. Tudomásom szerint elődöm: Gaál Mózes ur sem volt jelen a János vitéz bemutatóján és így én, mint utódja és szerzőtársa nem lehetek jelen a János vitéz bemutatóján. Öszinte tisztelettel: Kaecsh Pongrác.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Alföldy József ev. ref. 47 éves, Nagy Mária ev. ref. 17 éves, Némethy Pirocska ev. ref. 16 éves, Reichle Rudolf ág. ev. 5 éves, Kaszás Ferenc ev. ref. 41 éves, Kasza Róza ev. ref. 23 naps.

— **Betörési kísérlet.** Kalandosabbnál kalandosabb hírek szállonganak az utóbbi időben a közeli községekből. A régi betyár világ történelmi jutnak eszünkbe azoknak halálára. Csaknem minden héten előfordul egy-egy rablás, gyilkosság. Néi szoknyába öltözött álarcos rablókról szóló legendák keringenek stb. E hó 14-én este 9 óraker Érczi Kálmán bodóházi földbírtokos gyanus zajt hallott udvarán és fegyverrel magához véve kiment. A sötétben az udvaron nem látha-

tott senkit, de a zaj irányában haladva észrevette, hogy betörők járnak a portáján. — Érezi fegyverét használta és rálőtt a betörőkre, mire azok elmenekültek, de félóra múlva visszatértek és folytatni akarták félbeszakított munkájukat. A házi gazda azonban résen állt és ismét megfutamította őket. — Érezi az esetről másnap reggel a közeli Vámpórcsi esendőrségnél feljelentést tett. A nyomozás folyik a tettesek után.

— **Dühöngő kőműves.** Varga Józsefné Borz utcai lakos tegnap délután panaszt emelt a rendőrségen Csire István kőműves segéd ellen, hogy tegnap reggel berontott lakásába és leszurással fenyegette. Csire hosszabbideig vadházasságban élt Varga Józsefné leányával és ezalatt az idő alatt gyermekük született. Nemrégiben azonban meghasonlottak egymással, az asszony otthagya szeretőjét és magával vitte a gyermeket is. Csire azóta már többször kérte az asszonyt, hogy adja neki a gyermeket, de az nem volt erre hajlandó. Tegnap reggel is azért kereste fel az asszonyt, aki anyjánál lakik, hogy gyermekét elvigye tőle. Mikor azonban azt nem akarták neki odaadni a felbőszült ember elővette zsebkését és le akarta szurni a lakásban levőket, kiket a szomszédok közbelépése mentett meg a dühöngő ember veszedelmes támadásától. A rendőrség Csire ellen az eljárást megindította.

x **Megérkezett** a világhírű Progress egészségi szivarka hüvely melyből minden darab nicotin mentővel van ellátva. Főraktár Debrecen és vidéke részére Merkli Ferenc Fűvészkert u. 14 sz.

x **Postakert 21 számú** nyaraló, a főúton, eladó, értekezhetni végette Piac-utca 17. sz.

x **Egy ujság jubileumi ajándékai.** Az egész magyar zsurnalisztikát és az egész magyar közönséget nevezetes módon érdeklő jubileumot ül legközelebb a fővárosi sajtó egyik legtekintélyesebb és legnépszerűbb organuma. Áprilisban lesz ugya is negyven éve, hogy főnáll az Egyetértés, mely minden időben lelkes szószólója volt a nemzet igazainak és melynek az élén Pap Zoltán orsz. képviselő áll, mint főszerkesztő. A lap szépirodalmi főmunkatársa Eötvös Károly. Akik figyelemmel kísérték az Egyetértést azt tapasztalhatták, hogy ez a briliánsan megszerkesztett fővárosi lap újabb fokozottabb mértékben iparkodik kielégíteni olvasóközönséget, úgy hogy most minden rovata a lehető legmagasabb színvonalon áll. Gyors, megbízható és alapos információk jellemzik az Egyetértést, mely azonban minden egyes közleményénél rendkívüli gondot helyez az élvezetes és tökéletes irodalmi formára is. A lefolyt politikai válság idején a legnagyobb magyar lapban, az egyetértésben egymásután szóltak meg országos hírnevű politikai kapacitások. Április végén lesz negyven éve, hogy ez a kiváló hirlap főnáll. Ez alkalomból felhívjuk olvasóink figyelmét azokra a rendkívüli kedvezményekre, melyeket az Egyetértés előfizetőinek nyújt. Minden előfizető teljesen díjtalanul megkapja ugyanis havonként a Magyar Szalont, ezt az előkelő, képes havi folyóiratot, melyet Hevesi József és dr. Falk Zsigmond szerkesztenek. Egy-egy vaskos kötet a Magyar Szalon minden száma, úgy, hogy tehát az Egyetértés előfizetői évenként 12 kötetet kapnak teljesen díjtalanul. A jubileum alkalmából teljesen ingyen kap, továbbá az Egyetértés minden előfizetője egy-egy diszes és elegáns ujságtartót, hogy kényelmesebben olvashassa a lapot. A negyvenéves jubileumot azzal ünnepli meg az Egyetértés, hogy május 1-én mintegy 250 oldal terjedelmű ünnepi számot ad ki, mely Magyarország legillusztrisabb közéleti szereplőinek cikkein kívül, a legkiválóbb festőmű-

vészek illusztrációit és a legkitűnőbb belletristák szépirodalmi dolgozatait fogja tartalmazni. — Egy ilyen 250 oldalas Egyetértés egész kis könyvtárral ér föl és ugyanennyit jelent, mintha egy kisebb alaku lap 500—600 oldalt nyújtana. Mindezekben a kedvezményekben díjtalanul részesül az, aki az Egyetértésre egész évre 40 koronával, félévre 20 koronával, vagy negyedévre 10 koronával előfizet. A jubilaris számot ötven fillérnek levélbélyegeken való beküldése ellenében azoknak is megküldi a kiadóhivatal, (Budapest, IV., Vármegye utca 11. sz.) akik nem előfizetői a lapnak. De e tekintetben előjegyzések már csak néhány napig fogadhatók el.

— **Fogfájás s szájbüsz** ellen legjobb szer a Plombus bővebbet a mai számba tett hirdetésében közöljük.

x **Akinek pénze nincs,** de szüksége annál több, az menjen Kaiser Salamonhoz (Hatvan-u. 2.) hol a legelegánsabb női és férfi ruhakelmék, kész öltönyök és felöltők, szőnyegek, garnitúrák, vásznak, képek, tükrök és minden elképzelhető dolog a legújtanysabban heti 1, vagy 4 korona részletre kapható. — Ugyanott egy kereskedelmit végzett könyvelő felvétetik.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítás műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kárikatban

x **Március 15-ikén** jelent meg „Báró Weselényi élete és munkái” Irtta: dr. Kardos Samu. A két kötet díszmunka bolti ára 30 korona. Előfizetési ára 20 korona. Előfizetéseket április 1-ig elfogad a szerző dr. Kardos Samu, Debrecenben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzena

Nogi kikapott.

Vagy:

Egy aszfaltbetyár kalandja Budapesten.

Budapest, március 15.

Nem Port-Arthur győzelmes ostromlójáról van szó, de siralmas megveretéséről egy Aradról Budapestre rándult aszfaltbetyárnak, aki a vitéz japán tábornok nevét használta apróhirdetési jellegének. Az eset, a melyen még most a hetedik kerületi kapitányság fog bíraskodni, egy egész hét történetét öleli föl.

A múlt héten vasárnap délelőtt szép, alig egy éve házas uriaszony észrevette, hogy egy magas, szőke fiatalember jár a nyomában. Ugyanezt tapasztalta hétfőn és kedden is. Szerdán már arról is értesült, hogy a ház mesternél, ahol lakik, kerdőzösködik kiléte után. Csütörtökön esett az eső és az urinó a villamosba ült. Alig, hogy letelepedett, észre vette kíséretjét, aki szembe vele a padon foglalt helyet. Egy darabig szemtelenül fixirozta a szép asszonyt, majd egy fővárosi napilapot vett elő és a címét mutogatta. Amikor az urinó leszállt a kocsi-ról, követte egész a lakásáig. A szép asszony, aki eddig türe az aszfaltbetyár tolokodását, még csütörtök este elpanaszolta az esetet urának, aki gyógyszerész a fővárosban.

A férj elhatározta, hogy megboszulja az aszfaltbetyár szemtelenkedését. Mindenekelőtt másnap, pénteken reggel, megnézte annak a lapnak az apróhirdetéseit, a melynek címét a tolokodó fiatalember feleségének a villamos kocsiában megmutatta, mert valószínűnek látszott, hogy a kishirdetésben életjelt ad magáról. Csakugyan helyesen számított. A következő kishirdetésre bukkant:

Szép szőke asszony, akit napok óta kísérek az Erzsébet körúton, a Király utcába és a kit tegnap e lap címére tettem figyelmeztetést a villamos kocsiában, ha irgalmat ismer, nyujtsa módot ösmeretségre. Irjon levelet a kiadóhivatalba Nogi II. címre.

A levélre a férj válaszolt rögtön. Neje nevében levelet írt és randevut adott a Király-utca és Hársfa-utca sarkán szombaton este nyolc órára Nogi II. urnak. A lap kiadóhivatalában délután értesült, hogy a levelet elvitték és így bizonyosra vette, hogy az aszfaltbetyár ott lesz a randevun. A megállapodás az volt, hogy Nogi II. télikabátja gomblyukába fehér szegfűt tűz.

A találka helyén és idején csakugyan ottam lejtett fel s alá az aszfaltbetyár, aki nagyott nézett amikor egyszerre egy hatalmas termetű uri ember állott elébe és Nesze neked Nogi kiáltással pofozni kezdte jobbról-balról, úgy, hogy a sarki rendőrnek kellett beleavatkozni. Így is utcai botrány lett belőle.

A megvert Nogi a hetedik kerületi kapitányságon Gelb Samunak mondta magát. Két hete jött vidékről, ahol magánhivatalnok volt. Azzal védekezett, hogy állás nélkül volt és unalmában kis kalandot akart.

Az oroszok veresége.

— márc. 16.

A világ történet legvéresebb, legborzasztóbb csatája sem gyógyította még ki nagyzási örvényéből és zsarnoki gögjéből az orosz hatalmat. Még egyre azt hangoztatják, hogy szó se lehet békéről. Kuropatkin serege csaknem teljesen megsemmisült. Rendetlen futás, örökös nagyveresség: ez az oroszok hadi története Japánnal szemben. De azért mégis folytatni akarja a cár a háborút.

A jelek azonban arra vallanak, hogy a verességek sorozata is folytatódni fog. A japánok üldözik az oroszokat és Karbinnál megismétlődik a mukdeni katasztrófa; talán végső döntő erővel semmisítve meg az orosz hadsereget.

A japán-orosz háboru eseményeiről egyéb aránt im itt a legújabb hírek:

Berlin, márc. 15. Pétervárról érkezett hírek szerint az orosz mérvadó köröket a mukdeni óriási vereség alig érintette. Egy orosz diplomata aki legerősebben van exponálva, miután eleitől fogva a háborus párthoz tartozott, kijelentette, hogy Oroszország le van sújtva, de megtörve nincs. Egy új hadsereget teremteni oly módon, hogy a stratégiai követelményeknek megfelelően, nehézségekbe ütközik ugyan, de távolról sem lehetetlen. Csak néhány hónap kérdése az egész. Arra a kérdésre, hogy Csarzszoje Szelóban már hoztak-e erre vonatkozó határozatot, pozitív választ nem adott. Eppen olyan kevéssé fejezheti most be Oroszország a mukdeni vereség után a háborút, mint ahogyan nem fejezhetette be Németország a háborút mindjárt közvetlenül a szedáni katasztrófa után. Minden valószínűség tehát amellelt szól, hogy a háborút Oroszország folytatni fogja.

Tokió, márc. 15. A mukdeni csata részleteiről a következő jelentések érkeztek a haretérről: A japánok a foglyul ejtett oroszokat Sahopuban és Fengtaizuban hagyták Oku hadseregénél Éjjel felé egy dandár hóviharban keresztül vágta magát Sahopuhoz közel az ellenség hadállásához. A Saho balpartján kitartó, rettenetes csata fejlődött ki. Az oroszok kétségbeesett ellentállása után a japán tüzérségnek sikerült hajnalban elfoglalnia az orosz pozíciókat. Egész gyalogos osztályok semmisültek meg. Kétszáz ember egyszerre esett el. Irtózatos ökölharc fejlődött ki. A szuronyharc közben az ellenséges katonák valóságos ökölre mentek, mi-

alatt négyszáz ember halt meg. Végül az oroszok megfutamodtak. Ezen a helyen 1500 ember halt meg. Az oroszok kísérletet tettek arra, hogy a japánok által elfoglalt pozíciókat visszavegyék, de nagy veszteségekkel visszaverték őket.

Niucsvang, márc. 15. A párisi Journal haretéri tudósítóját a japánok elfogták, de híre járt, hogy rövid időn belül szabadon bocsátják. A japánok elfogtak egy angol katonai atassét és két francia tisztet.

London, márc. 15. A Daily Telegraph jelenti Tokióból 13-áról: Az orosz foglyok között, akik Mukdentől nyugatra adták meg magukat, van a 16. hadtest legénysége is. Azok, a kik a szomszédságból elmenekültek, nagy hadszerelést alkottak és a midőn Hokánál megtámadták őket, fehér zászlót lobogtattak. Kínai házakban még sok orosz rejtőzik. Az hírlik, hogy Bilderling tábornok elesett.

London, márc. 15. A Reuter ügynökség Kuroki tábornok hadseregében levő tudósítója jelenti, hogy az ország tele van éhes és félénk oroszokkal, kik csapatosan adják meg magukat a japánoknak. Eközben folytatják az üldözést. Az orosz hadseregnél lévő legtöbb külföldi attasé, köztük egy angol és két amerikai tiszt Mukdennél a japánok kezébe került.

London, márc. 15. A Daily Chronicle jelenti Washingtonból, hogy az amerikai nagykövet kijelentette, hogy Vilmos német császár hajlandó a háború dolgában a közvetítés munkájára. A császár állítólag azzal indokolja ezt a hajlandóságát, hogy a mukdeni esata után Európát is nagyban fenyegeti a sárga veszedelem.

London, márc. 15. Tienling megszállása ma valószínűleg bekövetkezik. Az orosz hadseregnél beosztott külön katonai attasék nem követték visszavonuló sereget, hanem átléptek a japán hadsereghez.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Márc. 16. csütörtök. János vitéz Daljáték.

Márc. 17. péntek. Heidelbergi diák élet. Színmű.

Márc. 18. szombat. A boszorkány Színmű.

Márc. 19. vasárnap délután Szókimondó asszonyosság. Színmű.

Este, János vitéz. Daljáték.

TÁVIRATOK.

Kossuth diszpolgár.

Korpona, március 15. Korpona város mai rendkívüli közgyűlésén Kossuth Ferencet diszpolgárrá választotta.

Kiáltvány az orosz proletárokhoz.

Páris, március 15. Az oroszországi egyesület szociáldemokrata szervezetek lelkes hangú kiáltványt bocsátottak ki és ebben a következő pontokban foglalták össze az orosz nép követeléseit:

Követeljük:

1. Az alkotmányos népképviselet össze hívását, melynek képviselőit nemre vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül általános, egyenes, titkos választással választják.

2. A háború azonnali befejezését.

3. A politikai és vallási ügyek miatt elfogottak, száműzöttek azonnali szabadon bocsátását.

4. A nyolc órai munkaidő behozatalát az összes ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi üzemekben.

Az alkotmányos népképviselettől pedig követelni fogjuk:

1. Az autokrata kormányzat eltörlését és helyébe demokrata köztársaságot.

2. Helyi önkormányzatot általános egyenes titkos választási alapon.

3. A személy és lakás sérthetlenségét a gondolat, a szó, a sajtószabadságot, a gyűlekezési, sztrájk és egyesülési jogot.

4. A rendiség megszüntetését; a polgárok teljes egyenjogúsítását nemre, vallásra fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül.

5. A kivételes törvények megszüntetését, a nemzetiségek nyelv- és egyéb jogának elismerését.

6. A bírának a nép útján való választását; esküdtzékét.

7. Az állandó hadseregnek általános néphadsereggel való helyettesítését.

8. Az egyház és állam, az iskola és egyház szétválasztását.

Az orosz forrongás.

Varsó, március 15. A lubliui kormányzásban nagy paraszt zavargások vannak. A parasztság tömegesen lázong és tegnap véres összeütközésre került a dolog.

Az orosz ujoncozás.

Pétervár, március 15. Az oroszországi ujoncozás sok bajjal jár. Legtöbb helyen csak erőszakkal tudják az ujoncokat besorozni.

Összeesküvés Koreában.

London, március 15. A „Daily Telegraph” jelenti Tokióból: Seolban, Korea fővárosában összeesküvést fedeztek fel, amely kényszeríteni akarta a császárt, hogy a Japánnal kötött konvencióból való kilépésre rákényszerítse, és hogy egy idegen követségnél keressen menedéket. Több letartóztatás történt. Az összeesküvők tervei közt van Hasegava tábornok meggyilkolása.

A kínai tengerészet.

London, március 15. A Morningpost jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Arról van szó, hogy a kínai tengerészetet megnagyobbitják és e célból a független kerületi tengerészet igazgatóságokat összeolvasztják.

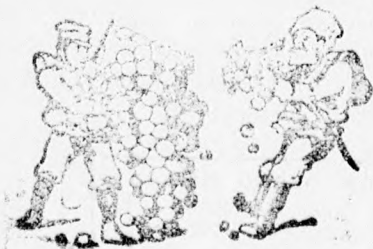
Budapesti gabonátézsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 14.

Buza kínálat és vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 10,000 méter-mázsza került forgalomba 10 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonaműek közül tengeri szilárdabb, rozs lanyha, a többi változatlan. Idő: esős.

Buza áprilisra	19.36—38.
„ májusra	19.16—16.
„ októberre	17.04—06.
Rozs áprilisra	15.48—50.
„ októberre	13.78—80.
Zab áprilisra	14.46—48.
„ októberre	12.08—12.
Tengeri májusra	15.38—40.
Répe májusra	15.28—30.

Saját magát károsítja aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi

Küküllőmenti Első szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek.—Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Lovass és Ladányi

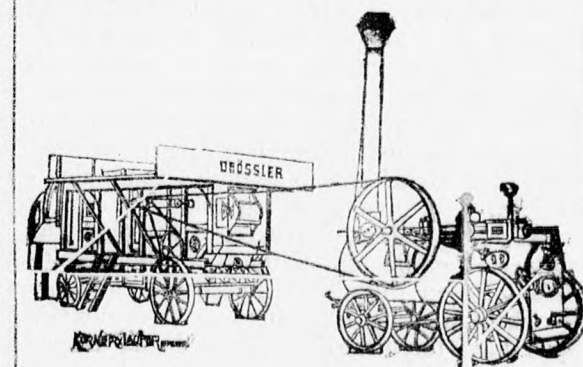
féle tömeg eladása
rendkívüli olcsó
áron megkezdődött.

Piac utca 7 sz.
Vecsey-ház.

Ranunkel H. es Fia
posztó nagykereskedő
cég Piac utca 19. szám alatt, a t. közönség igényeit kielégítendő, külön osztályt vezetett be kizárólag
férfi divat szövetek
kicsinybeni eladására.
A tavaszi legújabb divatu bel- és külföldi szövetek, u. m. színes és sima kangarnok, chevottok, fekete és kék Chochmenek, fényposztók, valamint egyenruházati posztók és Trikók, mindenféln szín és minőségben megtehető és választékban már most megérkeztek és eredeti gyári árban kicsinyben is kaphatók.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körút 59

Magánjárókat, gőzmozdonyokat, gőzesplóket, gőzkekészleteket, járványos és kézi cséplóket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolidkivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. Arajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók Képviseleők kerestetnek.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str !

PLOMBUS!

250,000 halálatát 1 év alatt

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; anyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó Heves-me.

óh jaj!

Megfojt az az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek, Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csak hamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László. Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

Nyiló virágok, esokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virág magvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó növényzetet esakis

Paczelt János

műkertész n.él.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk esakis Magyarországon

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágítás

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivartárcs, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 drb. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 drb. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkremenésé folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinek, és pedig:

- 6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,
- 6 drb amer. szabad ezüst evőkanál,
- 12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
- 6 darab angol „Viktoria“ pohártálcza,
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

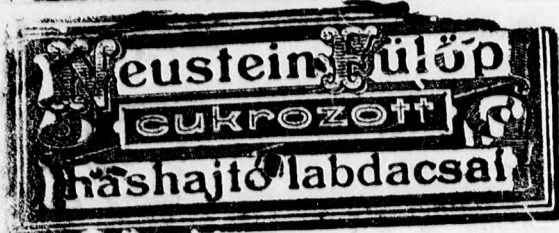
5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett.
csak 5 korona.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsofok)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legtöbb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsofot. Valódi csak, ha minden doboz törvénytelen bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza, Bécs, Plankeng. 6. *Kapható:* Debrecen: Balázs Ö. Füleki P. Mihalevics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész ureknál.

LÉGRADY TESTVÉREK könyvkiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körút 78.

Március 15-ikén

jelenik meg

„**Báró Vesselényi Miklós élete és munkái**”

IRTA:

Dr KARDOS SAMU.

A két kötetés diszmunka bolti ára **30 korona.**

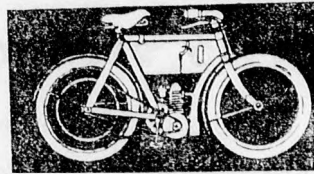
Előfizetési ára 20 korona.

Előfizetéseket **április 1-ig** elfogad a szerző

Dr Kardos Samu, Debrecenben.

Értesítés.

■ ■ **A tisztelt kerékpározó közönséget** ■ ■

van szerencsénk értesíteni, miszerint az ez évi legújabb kerékpárok nagy választékban már megérkeztek.

Teljesen új model kerékpárokat 160 koronától feljebb 3 évi jótállás mellett szolgálunk.

Könnyebb beszerzés végett kerékpárjainkat részletfizetésre is adjuk.

Felhívjuk a tisztelt kerékpározó közönség figyelmét, hogy a leghíresebb gyártmányú kerékpárjainkat ne tévesszék össze holmi házilag összetákolott kerékpárokkal.

Ugy külső és belső pneumatik, valamint az összes kerékpárreszek megérkeztek, melyeket a legalsóbb gyári árakban árusítunk.

Továbbá értesítjük a t. kerékpározó közönséget, hogy

mechanikai javító műhelyünket

tetemesen megnagyobbítottuk és a javításokat a legpontosabban, leggyorsabban és a legszolidabb árak mellett állítunk elő. — Egy kerékpár bezománcozása, melyvel a kerékpár teljesen újja lesz alakítva, 10 korona.

Tessék árjegyzéket kérni, melyet bérmentve bárkinek megküldünk.

SCHVEITZER TESTVÉREK

varrógép és kerékpár nagy kereskedő Debrecen, Piac-utca 55.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

DEBRECEN: (Iparbank-udvar.)

leszámitol és bevált,

Külföldi váltókat kisorsolt értékpapírokat vásárol és elad;

Értékpapírokat külföldi pénzeket fizetéseket teljesít.

Külföldi piacokon kibocsát külföldrszóló.

Hítellevelekkel

fentart

Safe Depont (páncs) szekrényeket elad minden huzáshoz

Osztálysorsjegyeket

csekély évi díjért nyilván tart

Kisorsolás alá eső sorsjegyeket állami és magán kötvényeket,

Jörlesztéses kölcsönöket nyújt **600 koronán felül**
10, 20, 25, 30, 40, 50, 65. évre.